

ФЕСТИВАЛЬ ЧОРУП ТУР

Кызма районуң улусчу чогаалыга фестивалынын бири ээлчеге хамаарыштыр бот-тымчылар уран чүдүң түрүндө көргүзүлгөн бөгүн эгелер. Район тобу Кай-Хем суурада «Мир» Күлтура бажырында көргүзүлгөн баштай районун эң ырак дөңсөөсү — Күлтуруу суурунд бот-тымчылар артистери ажыдап, концертти чоңа барышталар. Оң дөңсөөдө «Шамбалыг» совхозтун, районуң культура бажырында бот-тымчылар коллективтери сакыны ээлээр. Теринт-Хаямд мөлгүн-суунуң бүдүрүлгөнүн, «Сукнак совхозтун бот-тымчылар уран чүдү киржикчилери база-ла бөгүн ойнаар. Даарта Черби, Эзегес-Аксы, Кара-Хаак, Баян-Кол суураар-ның уран чүдү толуктоочулары концерттер үндүрөр.

Дөңсөөсүндө ажыл-агыйлар, суураар моңу мурнуңда Тан-ды, Улуг-Хем районнарга, Кызма хоорайга хамаарыштыр турган чаа районуң бот-тымчылар артистери уран чүдүгө таланттын, мергежени бир-ле дугаар шележир. «Мир» Күлтура бажырында, «Шамбалыг» совхозтун бот-тымчылар коллективтери оң мурнуңда көрдүлгөргө тус-тузуңда шыла-рып келген. Бо удаада кайымы калдыг жанрга тергидей бээр көрүдө аларыңар.

ЧУРУКТА: Шамбалыгның бот-тымчылар артистери. А. МОНГУШТУҢ ФОТОСУ.

Кышкы сезон ажыттыңан

Республика набысчалыктын спортчулары кышкы сезонунун байырыг ажыдышканын «Тайга» станицына эрттирген. Бо чылдың баштайгы хаак орууна күжүң шенежиң, маргыжар дээр Кызмадың үлестир бүдүрүлгөнүн, өөрдилге черлеринде, школа-лардан 40 ажыг командалар байырыг ажыдышкыга кир-ришкен.

Эр улус үш кижик киржик-чилиң 5 километрин, а хөргө-жөн таакчылар үш кижик кир-жикчилиң үш километрин эс-тефетаның маргыжаныңар. Чарыш үш адыр бөлүккө эр-текен.

Түрүндө «Динамо» халкылары ух маргы-лаага эки белеткенгеиң көр-гүзүп, команда таласы-биле бири чери алган. Ол коман-даның кезигүү, бистиг республи-каның ымырак халкылары-ның бирээзи Леонид Чурото 5 километр кемээли 18 минута 13 секундта эртек, бири бөлүккө эң эки түрүндө көргө-скөн.

Хоорайның үлестир буга-руйге черлеринде аралыга болган чарыгы аэропорттун халкылары иделкейг кир-жиң, эстафетаның үш этамы өскө командалардын мурый дооскан, чемпионна. № 2 автотранспорт бүдүрүлгөнүн чоллачылары тиккечиге 40 ажыг секунданы ойнаткан, ийги чери ээлээр. Бо бөлүккө эң эки уеин аэропорттун спортчулары Виктор Абакумов биле Людмила Громова олар көргөскөн. В. Абакумов 5 километр 19 минута 10 секун-дада, а Л. Громова үш кило-

метр 12 минута 58 секунда-да эртеккен. Школа-интернаттын өөрөн-кчилери хоорайның школачы-ларының эң шилдик халкыла-рының аралыгы болган чары-гыга бири чери буга-руйге биле алган. Кызма хоорайның күч-культура болгаш спорт комитетинин диллому, тураксаадыг аымасы-биле шаңдаткан.

Кызмадың спортчулары кышкы сезонун байырладым-биле ажыткаш, ам улуг-улуг спортчу маргылааларга белет-кениг эгелээр. Ам ийди улуг маргылааларың бирээзи — «Саян кыжыны» шаңдым дээр чыл бүрдө чаңды болган эртин турар чарыш де-кабрың тентүүдө болур. Абза бистиг республиканың эң шилдик халкыларың кир-жир. В. ЧАДАМБА.

ЧУРУКТА: эстафета дамчы-дылганы.

АК-ДОВУРАК: ийги ээлчегниң тудуунда

БРИГАДИРНИҢ УЛЕГЕРИ

Петр Иванович даң чырык билек тура халым, Бажыны-че ол база карыңдай бергенде чаңар. Ог-бүдүн аңаа чаң-чытып калган. Оң амыр-дың чок ажыл-жиң мында. Федотов — эштеки. Оң профессорыңар болгаш тур-рум эвес. Ургучу черлер кезиңер. Петр Иванович Читаның, Новосибирскиниң, Липецкиниң туугуларыңа ажылдап чо-раан. Оң соонда ол Тывага чедип келген. Баштай Хову-Ак-сында кобальт комбинатын тудушкан, а оң бистиг хоораймысына келген. Ажыл-хөргөк мында база-ла канчаар-даа аажок хой. Ол эштери-биле «Тыва даг-дугу» комбинатың үүренткен сорттар комбинатын тудушкан, ам ийги ээлчег тудуунда ажылдай берген.

Хүн бүрдө-ле тудуда. Харың-даа байырлап хүннеринде беиниң ила. Канчаар боор. Ажылгага кирер комплексти хууса-зында дужаар хөрөк. Ыңчангаш участогуус өсөөрдөр чыдып калбадың дээр кымын турар бис—деп, Петр Иван-ович сорук кириңкиниңг чугаалар.

Кымыр ажыл харысчалыг болган нарын. Федотовтун бригаданы кургак руда скандың монгайын чер иштеткен эгелен чорудуң турар. Ажылдың кемээлиң улугу спад-тың нарын тургузарыңа беини 800 тонна металл кон-струкциялар эштоон чайгаар-ла баштайкы бээр. Бригада оң адырда № 7 талорейн, кургак руда скандың фафер пидин болгаш кирер эстажераны база кылган.

Ол ажылдар ам колдуунда доозулган. Чедир кылдыңмаан үүркен ажылдар артып.

Бо улуг чедиринде. Ол хамыгың мурнуңда ажыл-хөргөк-ти эки байырлаң, аңаа кызымаалда чедип адыңган.

Арга-дурмуңуң болгаш болган ажылга ынааның талаан-был Федотовтарга кым-даа дешешпес.

Бистиг улузуус ажылга чаңкыккан—деп, бригадир чугаалар.

Ол ийди-даа. Петр Иванович боду оң дөрт харыг бичиг тургаш-ла амырда эгелээр. Ол монгайчы тускай эртемин-ден адырда, бистиг болгаш чаңкык хөргөк база өөр-өн адыр. Бригаданың хоочуннары, оң эштери Клим Ооржак болгаш Николай Хуспулин база бригадирден дудак чок мергежис.

Федотовтун бригаданы интернационалчы. Ында Кайси-ден, Абанандың, Кызмадан, Красноярскден келген кижи-лер бар. Чамдытары мында чоңоо чаа келген. Ыңгалдажык, ол бригада чүгө күш-аымыга ынаа-биле эвес, харың салгы-га-чурумуңу-биле өскөөрдөр иштеткен.

Апа П. И. Федотовтун ачы-хамызым улуг. Ол бодунуң коллективниң удуртукчу болгаш ишканалыкчы.

Бистиг агитаторуус болгай—деп, оң эштери башта-каның-даа, шымы-биле-даа чугаалап турарлар.

Мээң чугаам кыска, солдара чүгө чүвү кызырын чугаалап бээр иел, оң соонда: «Кыдым, шындыр бис бе?» деп айтыр мен—деп, Петр Иванович чугаалар.

Эштери кымык, чүгүлдү күш-ажыл-биле аңаа хары-лаарлар. Ам кургак руда скандың монгай ажыл дооз-туң турда, «Сибирьтехмонтаж» трестин П. И. Федотовтун бригаданың база бир харысчалыг ажылды — дужаар объективне тоң дамчылар эолгар удазын чагыларын эштоп, тургузар даатканы берген.

А. САЯНОВ.

ШАЛЫПЧЫ АНЫЯКТАР

ЧУРУКТА: Ак-Довураның ийги ээлчег тудуунда шеверлел ажылдары кылып турар Нина Оюн удурткан комсомолчу-аныяктар бригаданың бөлүк көмүгүнүн. Бо шалыпчы тудуда келген мурнакчы бригаданың аңыл-ижиниң дугайын ол хоорайда үнүп турар «Асбест дээр» деп хой тиражыг салунга каш удаа мантап бизнис. Тудунуң кол көрүзүңүң чанында хүннүң-не үнүп турар «Комсомолчу про-екторнуң» ариннарыңа база ол аныяк-тарың төлөптиг үлөгөр-чиңиз, оларның

нанчаар ажылдап турарын демдегелен. Ак-Довураның шеверлелчилери шеверлел кы-лырын дурган чорудар сорулганы салгаш, кымыр ажылын механизастарың кыска хуусаада чедип алганар. Оларның ол му-нанакчы дурмуңуң өскө бригадалар эл-пир, механизацияны туугу ажылыңа кал-ба-биле ажылган. Оюннуң бригаданыңда күш-ажылдыг бүдүрүңүңү бөдөн. Хүн-де кижик бургуу ажыл үлүүн 146—180 хуу чедирин турар аларган.

О. ОХЕМЧИНТИҢ ФОТОСУ.

Сүт саалдазын кудулатпас

КУРЛАВЫРЛАРНЫ АЖЫГЛААШ...

«Улуг-Хая» совхозтун дир-екциясы, мында гарың, проф-эвлет комитеттери доозукту чылдың эртен айларында сүт бүдүрүңүң болгаш күрүңге садарың таласы-биле түп-нелдери чугаалайын көргөн.

Арың-Бажы сүт-бараан фер-мазы күрүңге сүт садарың чыл пазаны оң айларда 110 хуу күөскөн. А Аддым-Шы-нада фермазы чыл пазаныңа 88,7 тонна сүтү чедирбөн.

Новобраның баштайгы кар-тымыз байдалдан ап көөргө, сүтү бүдүрүң болгаш күрү-ңге садарың кемээли хүн бири кудулап турар аларган. Ыңчангаш чылдың арткап хо-нуктарыңда сүт бүдүрүң кудулатпас дээр бир арга-кур-ламылары санып, соруда-ларың тодораткан. Инектерниң ажаалда, кемгерилгезинче кы-зыңгейин күштедирип, эртен 2 кг, хөжжө база ол хой кон-

центрат-биле инектерин кемге-рер. Арың-Бажы фермазының коллектив аңаа хүнде 11 кг сплосту иемей бээр. Ол иш-кыш кайы-даа фермада саван-ның кээндиктеши бус-биле чык-чанды, инектерге бериншаа, оларны ажаалдазың, сутга-рыңызын улам экижирер.

СӨКП-ниң XXV съездиниң төмөнтөгү уткуур дээр соци-алисттик чарышты улам калдыр-лай, оң түрүндө чеди кор-нуктал үндүрер. Чарышкы ти-лекчилерге тымыр акша шык-надырын тургускан. Оон аң-гыда саванчыларың хүн бүрү-де күш-ажылың түрүндө-рин үндүрүң, эң хой сүт са-лган саванчыга тымыр кызы-аркымыз тургускан. Совхоз-тун ийи фермазыңда кайы-а-зынга-даа берган кижик хөй сүт саванчы бол дээрини оң аржылданган саванчыдан билип ап болуң. Фермаларга

күш-ажылдыг саванчы-чуру-рун улам быжыттар болгаш чарыштың дээштиня чедип алыр дээр тускай комиссияны тургускан.

Ноябрь 10-дан эгелээр фер-маларга болгаш тус-тус саван-чыларга хүн бүрүң графика планды берген. Фермалар кол-лективтериниң ийги хураалда-рында бо айтырганы чугаала-рып көргөн. Чыл төнүңүңде бири чери алган саванчыга 150, ийги чери алган кижик-те 100, хүнү чөт дээр 50 рубльдык шаңдылың тымыр.

Сүт саалдазын көөүдөдери-ниң курларың совхозта бар. Ону чөп ажылап, күш-ажыл-ды, социалисттик чарышты дээштинге организаашаң, күрү-ңге пландан ажыр 20 тонна сүт садар социалисттик хүзят-тезин совхозтун ишчалери күөсүдөр арга бар.

О. ТАВАА.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Эң эки 33 ойнакчы илерээн

СССР-ниң футбол федерациясы 1975 чылдың түңдө-лөгө 33 эң эки ойнакчыларын кыскеткен. ВРАТАРЫЛАР: 1. Александр Прохоров («Спар-так»), 2. Владимир Астаховский (ЦСКА), 3. Евгений Рудков («Динамо», Киев), 4. КАМГА-ЛАКЧЫЛАР: 1. Владимир Трошин («Динамо», Киев), 2. Виктор Крутов («Торпедо», Москва), 3. Сергей Икуцкий («Динамо», Москва); 1. Миха-ил Фоменко («Динамо», Киев), 2. Стефан Рещко («Динамо», Киев), 3. Валерий Горбунов («Шахтер»); 1. Виктор Эва-гневич («Шахтер»), 2. Нико-лай Осипин («Спартак»), 3. Александр Мирзоян («Ара-рат»); 1. Евгений Ловчев («Спартак»), 2. Виктор Матви-енко («Динамо», Киев), 3. Александр Маховиков («Ди-намо», Москва), ХАЛДАКЧЫ-ЛАР: 1. Владимир Овчинко («Динамо», Киев), 2. Алек-сандр Минаев («Спартак»), 3. Назар Петросян («Ара-рат»); 1. Владимир Мунтян («Динамо», Киев), 2. Эдуард Бурак («Ди-намо», Киев), Леонид Марко-ров («Ара-рат»); 1. Анатолий Кольков («Динамо», Киев), 2. Владимир Сахаров («Торпедо», Москва), 3. Виталий Старухин («Шахтер»); 1. Виктор Колотов («Динамо», Киев), 2.

Борис Копейкин (ЦСКА), 3. Николай Соколовский («Шах-тер»); 1. Владимир Веремес («Динамо», Киев), 2. Аркадий Андреевич («Ара-рат»), 3. Ва-лериан Филатов («Торпедо», Москва); 1. Олег Блохин («Ди-намо», Киев), 2. Александр Максименко («Торпедо», Мос-ква), 3. Давид Кипиани («Ди-намо», Тбилиси).

1974 чылда 33 эң эки бол-ган ойнакчылар аралында бо чылды күлө 15 кижик эрки хө-вөр артып. Бо чылдың ол даямызда футболга СССР-ниң 1975 чылды чемпиону бо-ган Квевци «Динамо» коман-даның 12 футболчистери эң эки ойнакчыларын салында кирген. (СЭТА).

Мелебидение

Table with columns for date (DEKABRЬ 12-DE), location (МОСКВАДАН), and program details including times and titles like 'Медальеры', 'Москва - Варшава', etc.

Table with columns for date (12-30), location (МОСКВАДАН), and program details including times and titles like 'Учурттар-ла дээр чурттар', 'Пилонер', etc.

БАШТАЙГЫ ТИИЛЕГЕ

Шайбалыг хоккейге СССР-ниң ийги шилдик коман-ды спорттун бө хөвөрнүң тө-рүттүң чери Канадада ойна-рымы эгелээр. Олар баштай-гы оюнда Галифакс хоорай-га «Нова спорт» волейжер-леп профессионал клубтун хоккейчилери 4:2 сапта ут-каны.

Оюнуң бири кезинде Ка-нададың хоккейчиин Мондо алычыларың хаалганың бир саны кирген. Бири чарас соонда үш минута эртеккен Девтово көнүг күштүг кыжы-мыл бир шайбаны удурланыч-кымың хаалганың киргел-кениң соонда сан дөңсөжү берген. Оң соонда оюнуң бири саны кирген дөңсөжү Мондо бир шайбаны киргет. Учуралыгың үшү кезинде Совет Эвлетиниң шилдик командалың хоккейчилери Кулар, Девтово, Белоусов олар профессионал клубтун хоккейчилериң хаалганың бир-бир шайбаларын киргет, удурланычларың 4:2 сапта утканы.

Ам совет хоккейчилер Ка-нададың набысчалыгы ол черин «Оттава-67» деп ко-мандамы-биле ойнаар. (СЭТА).

АГААР

Кызмадың агаар станицы-ның мезээни буугар амыра бөгүн республикага эл-пир-луттаар, чагыс. Муруну чүгү утканымыңың хаттын дур-гени секундада 0—5 метр че-дер. Агаарың температуразы дүңе дагыт черлерге 28—33,

өскө арткаларыңа 42—47 градус соок болур. Хүндүс дагыт черлерге 23—28, өскө арткаларыңа 32—37 градус соор.

Кызмага шокор буудуттар, чагыс. Муруну чүгү утканымы-кымың хаттын дургени секун-дада 0—5 метр чедер. Агаар-ның температуразы дүңе 42—44, хүндүс 34—36 градус соор.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

КИНО

DEKABRЬ 12-DE «НАЙЫРАЛ»: «Чурттар-ла дээр чурттар» (2 сериялыг) 10.00, 12.40, 15.20, «Франция» 18.00, 20.40 шактарда. «ПИОНЕР»: «Хар дагына» 9.00, «Дерин» 16.35, «Свето-фор» клуб 10.40, 15.00, «Бидимналган ишкыш» 12.30, 18.30, 20.45 шактарда. «КАА-ХЕМ»: № 22 киночымыды 10.00, «Иениң хурумзүрү» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ВОСТОК»: «Орус шал» 15.00, 18.40, «Салгыктууд чери» 16.50, 20.30 шактарда. (СЭТА).

Redaction address: Редакцияның АДРЕЗИ: ИНАДЕКС 667000

Address and phone information: Кызма, Шетинкин-Кравченко кудумчуу бажы № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторунуң 24-63, редакторунуң орадакчыларының 35-24, 31-75, пропаган-даның 31-75, харысчалыг секретарының 23-54, партияны амырлап квалитизини 37-13, культура квалитизини 23-54, кезжө ашыл-агый квалитизини 21-47, үлестир квалитизини 22-64, чага квалитизини 41-27, информация база совет тургузу квалитизини 20-60, корректор-ларының 27-41, бухгалтерияның 50-22, солун келбей барганда 32-75 телефоңче долгаар.